

**Түркістан облысы, Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай
балабақшасы**

Бекітемін:

ЖШС «Айзере-К.З.» б/б

Менгерушісі: Кумекова Б.

03-09

**Балаларға техникалық қауіпсіздік
нұсқауды жүргізу кітабы
«Балапан» ересек топ**

Тәрбиеші: Таирханова Р

Омарова А

2025-2026 оқу жылы

Балабақшадағы қауіпсіздік ережелері

Балабақшадағы балалардың қауіпсіздігі барлық тараптардың осы мәселеге кешенді көзқарасына байланысты. Қауіптің дамуына жол бермеу үшін балабақша тәрбиешілері, олардың тікелей жетекшісі және, әрине, ата - аналар қатысуы керек.

Әрбір сүйіспеншілікке толы ата - ана үшін олардың баласы өмірдегі ең жақсы нәрсе. Балалар әрдайым мойынсұнбайды, әсіресе кішкентай кездерде. Сондықтан баланың баласы балабақшаға әкелінген кезде, баланың жарақаттануына жол бермеу үшін өте маңызды.

Балаларды қорғау үшін балалар бақшасындағы балалардың қауіпсіздігі үшін жауапты негізгі ережелер әзірленді. Мұнда әрбір бала үшін күннің өзінде тікелей жанында тұрған адам жауапты.

Балабақшадағы қауіпсіздік

Оқытушылар үшін еңбекті қорғаудың негізгі ережелері бар. Бұл ұстаным 18 жастағы жастағы адамдарға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Адам жұмысқа шыққанда медициналық тексеруден өтуі және денсаулық кітапшасын ұсыну керек.

Жұмысқа тіркелгеннен кейін дереу көшбасшы кіріспе брифинг өткізеді. Оқытушы жұмыс істеудің негізгі ережелерін біліп, оларды мінсіз сақтай білуі керек. Ол баланың қауіпсіздігі оның іс - әрекеттеріне байланысты екенін түсінуі керек.

Балабақшада тәрбиеші балалардың тұрған жерлерін қараусыз қалдыруға құқылы емес.

Таңертең жұмысқа келгенде, тәрбиеші топтағы барлық үй - жайларды ақаулықтардың болуы үшін тексереді. Олар анықталған кезде, АПП - ға немесе басшыға хабарлаңыз.

Жұмыс күні ішінде балалармен жұмыс істеу нұсқаулары

Оқытушы сабақтардың қауіпсіз өткізілуін қамтамасыз етуге, қажет болған жағдайда оқу процесінің жақсы жағдайына қол жеткізу үшін сабақ кестесіне өзгерістер енгізуге міндетті.

Баланың өмірге бейімделуіне үлкен мән беріледі, тәрбиеші балабақшадағы қауіпсіздік бұрышы ойнайды. Оның міндеті - адамдардың мінез - құлқын көрсету.

Бұрыштар әртүрлі. Кейбіреулер қиялын, шығармашылық қабілетін дамытуға, басқаларға - жол ережелерін үйренуге, түстер мен геометриялық

фигураларды еске алуға бағытталған. Ойынның осындай түрлерінің арқасында балалар тез дамып, жан - жакты қарым - қатынаста болады. Оқытушы сабақ жүргізуге міндетті, онда бала жол қозғалысы қауіпсіздігін зерттейді. Балабақшада балалардың күнделікті өмірде, өрт, жер сілкінісі және басқа да табиғи апаттар жағдайында қарапайым қауіпсіздік ережелерін үйрету қажет.

Көшеде мінез

Жаяу жүру барысында тәрбиеші балалармен байланысы жоқ мазасыз әңгімелермен айналыспауы керек. Ол әр баланы қадағалап, әрбір адаммен танысып, оның тұрған жерін бақылап отыруы керек. Баланы көшеде, тіпті балалар үнемі ойнайтын ойын алаңында қалдыруға қатаң тыйым салынады. Егер топта кем дегенде бір адам қалса, онда тәрбиеші кіші кинологты жалпы серуендеу кезінде оны қарау үшін қалдыруы керек.

Топтағы сақтық шаралары

Тәрбие жұмысына қатысы жоқ топқа және оның жұмыс орнына жатпайтын адамдарға қатыстылығына қатаң тыйым салынады.

Мұғалімнің орны, оның үстелі әрдайым тәртіппен сақталуы керек. Көрінбеген өткір заттарды (инелер, қайшылар, кылшықтарды, шпилькалар, қағазға арналған пышақтар және т. б.) ұстамаңыз. Жұмыста қайшыны борсық ұштармен ғана пайдалану керек. Сондай - ақ, киімдеріңізді түйреуіштер мен инелермен байланыстыруға қатаң тыйым салынады. Қалтада күрт және ұрып - соғатын заттар болмағанына назар аудару қажет. Аяқ киімді тек төменгі пятаққа ғана киюге болады.

Оқытушыға баланы бөтен және туған - туыстарына 16 жасқа толмаған бала беруге тыйым салынады. Сонымен қатар, баланың мас күйінде ата - аналарына да қатысты.

Балабақшаның сыртына серуендеу

Экскурсияға кету кезінде тәрбиеші көшелерден автокөліктердің жанданған қозғалысына жол бермеуі керек. Қазіргі уақытта тәрбиеші кіші мектеп мұғалімін немесе басқа көмекшімен бірге болуы керек.

Жол ережесін қатаң сақтау керек. Әрбір тәрбиеші жолдағы балалар жарақатын болдырмау үшін сабақ жүргізуі керек.

Олар әңгімелер, сызбалар, тренингтер, ойын - сауық ойыны, театрландырылған қойылымдар, автокөліктер мен басқа да көптеген ойындар арқылы ойын түрінде өткізіледі. Балабақшадағы және оның аумағынан тыс жерде қауіпсіздікті қамтамасыз ету балалардың көшедегі мінез - құлық ережелері туралы тақырыптарды зерттеуді қамтиды. Жол - көлік оқиғасының

себептері туралы, көшелерді көшіру кезіндегі мінез - құлық ережелері (жаяу жүргіншілердің міндеттері), көліктегі көлік қозғалысы туралы тақырыптар ұсынылады. Жол жарықтары мен жол белгілері зерттелуде. Жаяу серуендеуде баланың беймәлім жидектерді немесе саңырауқұлақтарды (жазда) жейтінін қамтамасыз ету маңызды.

Температура мен гигиена ережелері

Оқытушының міндеті - температура режимін бақылау. Ыстық ауа - райында баланың қалпақшасы бар екеніне көз жеткізіңіз, ал қыста су өткізбейтін аяқ киім кию керек. Оқытушы ауаның ауа райы жағдайына сыртқы киімді таңдау әдісімен арудың дамуына жол бермеуге міндетті. Гигиенаның негізгі ережелерін сақтау маңызды. Әрбір оқушыға жеке тіс щеткасы, тарақ пен сүлгі болуы керек.

Бөлмеде, әсіресе балаларға қатысты дәрі - дәрмектерді сақтай алмайсыз. Алғашқы көмек жинағы баланың қолы жетпейтін жерде болуы керек. Зеленок, йод, пероксид, бинт, макта, гипстен жабысып тұру керек.

Балабақшаға медициналық көмек

Баланың қауіпсіздігін сақтау үшін балабақшада білікті медицина қызметкері жұмыс істейтін питомник бар.

Оның міндетіне суықтың алдын - алу және әртүрлі генезис инфекцияларының алдын алу жөніндегі іс - шаралар кіреді. Медбике күні бойы балабақшада болуы керек.

Суықтың алдын алу үшін кейбір желдету режимдерін бақылау өте маңызды, бірақ жобалардан аулақ болу маңызды. Бөлмеде балалар үйірмеде болған кезде ауысады.

Ойын мен жатын бөлмелері жеткілікті жеңіл болуы керек, ауа температурасы және ылғалдылық рұқсат етілген стандарттардан аспауы керек. Медбике мен балабақшаның бастығы асудың және балабақшаның санитарлық жағдайын бақылауға міндетті.

Көптеген ірі бақтарда медбикелердің диеталық нормасы бар. Сатып алынған өнімдерді жарамдылық мерзіміне тексеру керек, яғни ең алдымен балабақшадағы балалар қауіпсіздігіне қызығушылық таныту керек. Медбике өнімдердің калориялы мазмұнын есептеп, түрлі жастағы балалар үшін әрбір күн үшін мәзір жасай алады.

Кейде балаға шұғыл медициналық көмек қажет болған жағдайлар болуы мүмкін. Бұл жағдайда жедел жәрдемге келгенге дейінгі медициналық көмек медициналық қызметкер, ал егер ол жоқ болса - тәрбиеші.

Жұмыс күнінің соңында балалармен жұмыс істеу нұсқаулары

Оқу күнінің соңында мұғалім таңертең немесе түнгі ауысымда мұғалімнің жұмысына арналған барлық материалдарды ұсынады. Егер бөлмеден шыққаннан кейін ешкім қалмаса, топты тексеруге қамқоршы жауапты. Барлық электр аспаптарын өшіріп, бөлмені желдетіп, барлық терезелер мен терезелерді жабу керек. Ата - аналар соңғы баланы қабылдағаннан кейін мұғалім келесі күні сабаққа дайындалуы керек. Алдын ала ойластыру маңызды.

Төтенше жағдайлар кезінде балабақшадағы қауіпсіздік ережелері

Төтенше жағдай кезінде сіз дүрбелең алмайсыз. Әрбір тәрбиеші осы немесе басқа жағдайда іс - әрекеттер туралы нақты нұсқауларға ие. Бұл апат, өрт, табиғи апат болуы мүмкін.

Әрқайсысының бастапқы міндеті - өз топтарының балаларын құтқару, содан кейін АГҚО - ның бастық немесе басшы орынбасарының қорытындылары туралы есеп беру. Барлық нұсқауларды нақты орындау өте маңызды. Әрбір тәрбиеші баланың өмірі мен денсаулығы үшін үлкен жауапкершілікті сезінуі керек.

Қауіпсіздік пен денсаулықты сақтау ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілік тек тәртіптік санкцияларға ғана емес, сонымен қатар әкімшілік айыппұлдар мен қылмыстық жазаларға да қолданылады.

Балабақшадағы өрт қауіпсіздігі назар аударуды қажет ететін басты тақырыптардың бірі болып табылады. Балалардың өмірін мүмкіндігінше көп қорғау үшін, осы мекеменің барлық қызметкерлері өрт сөндіру бригадасына келіп, қажет болған жағдайда өрт сөндіру жаттығулары мен өртті сөндіру әдістерінен өтуі керек. Оларды алты айда бір рет тапсырады.

Табиғи апаттардың алдын алудың негізгі қағидалары

Өрттің пайда болуын болдырмау үшін газ және электр аспаптарын пайдалану жөніндегі нұсқаулықты орындаңыз және кешкі жылыту жүйелері, тұрмыстық техника (тоңазытқышты қоспағанда) қалдырмаңыз.

Балалар, электрлі қазандықтар мен шайбалар орналасқан топтарда пайдаланбаңыз, сондай - ақ тұрмыстық емес үй - жайларда қоқыс сақтауға арналған дүкендерді сақтаңыз немесе тұтанатын металдар мен құрылыс материалдарын сақтаңыз.

Жабық бөлмелерде отшашуды және шам шамдарды, Bengal шамдарын ұйымдастыру мүмкін емес. Бөлмедегі шамдарды толығымен өшіру және балаларға мақта мен дәкеден жасалған тәтті көйлектерге кию ұсынылмайды.

Балабақшаның маңындағы аумақты бақылау өте маңызды. Қоқыс ғимараттың сыртында арнайы аумаққа уақытында жеткізілуі тиіс. Шатыр үй - жайлары жабық болуы керек және олардың кілттері оңай қол жетімді жерде

қалдырылуы тиіс (әрине балаларға арналған емес).

Өрт болған жағдайда не істеу керек?

От алау кезінде балабақшалар мен балалардың қауіпсіздігі үй - жайда өрт қауіпсіздігі ережелерінің бар - жоғына тәуелді болады объективті.

Ең алдымен, эвакуацияның кіріс және шығыс материалдарын тексеру қажет.

Олар қажет емес заттарды немесе аппаратурамен қоршалмауы керек.

Есіктерді ішкі жағынан кішкене, оңай ашылатын болтпен жабу маңызды.

Есікке көзқарас тегін болуы керек.

Балаларды эвакуациялау балабақшаның жақын ғимаратында жүргізіледі. Ең бастысы - балаларды балабақшаның жоғарғы қабаттарынан алу. Біріншісі ең кішкентай эвакуация.

Балалар дымқыл сүлгімен немесе көрпемен жабылуы керек, терезелерді түтінді ортада ашады. Егер бөлмеде өрт енсе, терезелерді ашу мүмкін емес, өйткені жобаның арқасында пайдалы от пайда болуы мүмкін.

Жанып тұрған бөлмеден жылдам шығу үшін барлық жерде төрт рет тұрып, шығыңқы жерге барып, мұрын мен ауызды дымқыл шүберекпен жабыңыз.

Егер баланың киімі өрт кезінде өртеніп кетсе, оны оттегі енуін тоқтату үшін ылғал шүберекпен орап, денеге басу керек. Киімді өшіру үшін өрт сөндіргішті ешқашан пайдаланбаңыз. Осыған байланысты қосымша химиялық күйіктер пайда болуы мүмкін.

Жанып тұрған бөлмедегі балаларды іздестіру балабақшаның барлық үй - жайлары тексерілген жағдайда ғана тоқтатылады.

МДУ-ғы тәрбиеленушілердің өмірі мен денсаулығын сақтау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық

1. Жалпы қауіпсіздік талаптары

Педагог сабақ пен педагогикалық қызметтің басқа түрлерін өткізгенде мыналарды білуі және орындауы тиіс

- балабақшада болған кезде балалардың өмірі мен денсаулығын сақтауды ұйымдастыру бойынша нұсқаулықты (балабақша үй-жайындағы сабақ өткізгенде, ойын, еңбек, ойын-сауық және басқа педагогикалық қызмет барысында);
- мектепке дейінгі ұйымның үй-жайларын ұстаудың санитариялық нормалары мен қағидаларын;
- өрт қауіпсіздігі қағидаларын (өрт шыққан жағдайда балаларды шығару жоспарын, алғашқы өрт сөндіру құралдары орналасқан жерді білуі; өрт сөндіргішті қолдана білуі, топта өрт шыққан жағдайда және төтенше жағдайда балалар мен ересектерді қорғау үшін тізімдер мен жеке қорғаныс құралдары болуы тиіс);
- зардап шегушіге алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсету бойынша нұсқаулықты.

Тәрбиешіні ауыстыру кезінде (аз немесе қысқа уақытқа) балабақша педагогтары мен қызметкерлері балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау, қажет болғанда оларды құтқару және шығару міндеттерін өз мойнына алуы тиіс.

Білім беру процесін ұйымдастырғанда балаларды келесі қауіпті әрі зиянды факторлардың әсерінен қорғау керек:

- балалар жиһазын дұрыс таңдамау (бұл мүсіннің бұзылуына, омыртканың қисаюуына, сығырлықтың асқинуына әкелуі мүмкін);
- «кітап бұрыштарының», үстелүсті ойындарына арналған бұрыштардың, бейнелеу өнері бұрыштарының жеткіліксіз жарықтандырылуы және дұрыс орналастырылмауы балалардың көру қырағылығының бұзылуына әкелуі мүмкін;
- топта болған кезде бөтен шудың, қатты ойнап тұрған музыканың болуы және қатты сөйлеу есту өткірлігінің бұзылуына себеп болуы мүмкін;
- топ бөлмелері мен өзге үй-жайларда балалардың электр тогымен зақымдануына, қысқа тұйықталудан туындаған өртке әкелетін ақаулы электрлік жабдықтың, ОТҚ-дың болуы;
- ұсақ кадалғыш, өткір заттарды дұрыс сақтамау және қолданбау, жабдықтар мен жиһазды ақаулы немесе жарамсыз күйде қолдану түрлі жарақаттарға себеп болуы мүмкін;
- медикаменттер мен дезинфекциялау құралдарын дұрыс сақтамау және қолданбау улануға әкелуі мүмкін;
- балалардың топтан спорт, музыка залына немесе балабақшаның басқа ғимаратына ауысқанда, әсіресе баспалдақпен түскенде немесе көтерілгенде қауіпсіз жүріс-тұрыс қағидаларын сақтамауы – балалардың түрлі жарақаттануларының себебі.

Балабақша ғимаратында өсімдіктердің күтіміне қойылатын талаптар:

- топта улы және тікенекті өсімдіктердің болуына жол бермеу;
- табиғат бұрыштарындағы бөлме өсімдіктері бала жерде тұрып-ақ оларға күтім жасай алатындай орналастырылады;
- өсімдіктерді суарғанда бала сукқұйғышты кеудесінен төмен ұстауы керек, себебі жеңіне су ағып, киіміне тимеуі үшін;
- балабақша ғимараттарының терезе алды тақтайларына гүлдерді немесе басқа заттарды қоюға тыйым салынған.

Балалардың қоғамдық пайдалы еңбегін ұйымдастыруға қойылатын талаптар:

- табиғат бұрышы мен асхана кезекшілерінің міндеттеріне байланысты тапсырмаларды орындағанда балалар оны ересектің бақылауымен орындай алады;

- тапсырмаларды орындау кезінде балалардың ыстық тамақты, суды немесе өзге ыстық заттарды тасуына қатаң тыйым салынады;
- балаларды жұкпа қауіпі бар жұмысқа: санитарлық тораптарды тазалауға, кір киімді жинауға, тұрмыстық қалдықтарды жинауға тартуға қатаң тыйым салынады.

Қайшыны ұстау қағидалары:

- балаларға тек тәрбиешінің бақылауымен қайшыны қолдануға рұқсат етіледі;
- тәрбиеленушілердің өз бетімен жұмыс істеуіне арналған қайшының ұшы жұмырланған болуы тиіс;
- қайшы (сабақ кезінде емес) тәрбиеленушілердің өміріне қауіпті кез келген қадалғыш, өткір заттар, медикаменттер, сондай-ақ дезинфекциялау заттары секілді балалардың қолы жетпейтін жерде тұруы тиіс;
- тұтқасы мықтап бекітілген ақаусыз және қауіпсіз заттар балалардың қолданысына беріледі.

Балабақшада сабақ барысында және балалар қызметінің басқа түрлерінде балаларды күнделікті өмірде, көшеде және ұйымда қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелеріне оқытуды ұйымдастыру қажет. Өмір қауіпсіздігі бойынша әңгімелесулер (сабақтар) міндетті түрде күнтізбелік жоспарда көрсетіледі және кем дегенде аптасына бір рет ұйымдастырылады.

Тәрбиеленушінің әрбір жазатайым оқиғасы немесе өзін нашар сезінуі туралы педагог тез арада МДҰ басшысына, медбикеге, ата-анасына хабарлауға міндетті, қажет болғанда «жедел жәрдем» шақырып, алғашқы медициналық көмек көрсетуге міндетті.

Тәрбиешіде балалардың мекенжайы, ата-аналарының жұмыс орны туралы мәліметтер, ата-анасының байланыс телефондары және жақын туыстары туралы ақпарат болуға міндетті. МДҰ-да көрнекі жерге әкімшіліктің, дәрігердің, жедел жәрдемнің, өрт сөндіру қызметінің және басқа да құтқару қызметтерінің мекенжайлары мен телефондары ілінеді.

Балабақшаның аумағына, әсіресе ғимаратқа келушінің жеке басын куәландыратын құжатты және балабақшаға бару құқығын куәландыратын құжатты көрсетпестен бөтен адамдарды кіргізуге тыйым салынады.

Ұйым аумағынан тыс жерде экскурсия жүргізген кезде «серуендеу, экскурсия жасау» нұсқаулығын басшылыққа алу керек. Әкімшіліктің рұқсатынсыз және мақсатты нұсқаулықсыз балабақшадан тыс жерлерге экскурсиялар мен серуендеуге тыйым салынады.

2. Серуендеуді ұйымдастыруға қойылатын талаптар

Балабақшада серуендеу кезінде белгіленген режимді, серуендеу ұзақтығын, тәрбиеленушілердің қызмет түрлерін ауыстыруды қадағалау қажет.

Серуендеу күніне 2 рет ұйымдастырылады: бірінші жартысында – түске дейін және күннің екінші жартысында – күндізгі ұйқыдан кейін немесе балалар үйге қайтар алдында; жылдың жылы мезгілдерінде қосымша таңғы серуен ұйымдастырылады.

Ауа температурасы -15°C -тан төмен және желдің жылдамдығы 7 м/с асқан жағдайда серуеннің ұзақтығы қысқартылады.

Ауа температурасы -15°C -тан төмен және желдің жылдамдығы 15 м/с асқан жағдайда 4 жасқа толмаған балаларға серуендеу өткізілмейді, ал 5–7 жасар балалар үшін ауа температурасы -20°C -тан төмен және желдің жылдамдығы 15 м/с асқан жағдайда өткізілмейді.

Балалармен серуендеу кезінде ойындар мен дене жаттығуларын өткізу керек.

Жылдымалы ойындарды маусымды ескере отырып, балалар МДҰ ғимаратына қайтар алдында, серуеннің соңында өткізеді.

Серуендеу өткізбес бұрын тәрбиеші аумақтың жаракатқа қауіпсіз екенін және бөгде заттардың жоқтығын тексеруі тиіс; байқаған бұзушылықтар жөнінде әкімшілікке дереу хабарлауы тиіс; бұл аумақта серуендемеу керек. Қауіпті факторлар ретінде аумақтағы

ойын жабдығының сынуы, көктайғақ, күз-көктем кезеңіндегі балшық, бейтаныс бөгіде заттардың болуы және т. б. қарастырылады. Табылған бөгіде заттарды ұстауға болмайды.

Серуендеу кезінде ұйымның аумағына кіретін қақпа мен кішкене қақпа жабық болуы тиіс.

Балабақша ғимаратынан серуендеу аумағына алдымен тәрбиеші, оның артынан балалар қатармен шығады. Серуеннен қайтқанда тәрбиеші балалардың соңынан жүреді және балабақша ғимаратына соңғы болып кіреді. Бөбек жасы мен кіші топ балаларын аумаққа дейін кіші тәрбиеші алып жүреді.

Тәрбиеші серуендеу кезінде кезең сайын балаларды санап отыруы тиіс. Тәрбиеші серуеннен оралғаннан кейін балабақша ғимаратына кіргенде балаларды санауға міндетті.

Бала өз бетімен кетіп қалған жағдайда тәрбиеші МДҰ басшысына дереу хабарлауға міндетті.

Тәрбиеші балалардың өсімдіктерді (шөпті, жапырақтарды, жемістерді) ауызға салмауын бақылауға міндетті.

Серуендеу топқа бекітілген аумақта өткізіледі. Тәрбиеші балаларға аумақтан шықпауды үйретуі керек. Аумақта жарақат алу қаупі туындаған жағдайда басқа аумаққа серуендеу басшымен немесе аға оқытушымен келісіледі. Бір аумақта бірнеше топпен серуендеуді ұйымдастыруға болмайды.

Тәрбиеші тәрбиеленушілерді төбеден сырғанау, көтерілу, төбеден секіру, велосипедпен жүру, самокатпен сырғанау және т. б. жағдайларда бақылауға және сақтандыруға міндетті.

Серуендеуден кейін тәрбиеші балалардың киімін шкафтарға қалай салып қойғанын тексереді. Қажет болған жағдайда тәрбиеленушілерге құрғақ киімдерін кигізіп, гигиеналық рәсімдерді орындауды ұйымдастырады: дәретханаға бару, қолды сабындап жуу (жылы мезгілде – аяқты жуу), су киім мен аяқ киімді кептіруді қамтамасыз етеді.

Серуендерді ұйымдастыруда балаларды барлық маусымға тән келесі қауіпті әрі зиянды факторлардың әсерінен қорғау керек:

- тәрбиеші сақтандырмаған жағдайда төбешіктен, «швед үстелінен» құлау;
- жердің астынан шығып тұрған заттардың металл немесе ағаш бағандарынан, жылжымалы ойындарға арналған алаңдардағы аласа томардан жарақаттану;
- жануарлардың тістеуі (иттің, мысықтың, кененің, жәндіктердің);
- сынған шынымен, құрғақ бұталармен, ағаштың бұтақтарымен, талдармен кесіп алулар, таяқшалардан, тақтайдан, ағаш ойыншықтардан және т. с. тікен кіргізіп алу;
- аумақта шұңқырлар мен орлар болғанда, тәрбиешінің сақтандыруысыз стационарлық жабдыктан секіргенде аяғын жарақаттауы;
- алтыбаканда, әткеншекте; велосипедте, самокатта отырғанда жарақаттану, ауыртып алу;
- тәрбиеленушінің балабақша аумағынан өз бетімен кетіп қалуы;
- құмсалғыштағы лас құмды, лас тасымалдағыш материалды қолданғанда асқазан-ішек ауруларын жұқтыру (ойыншықтарды жуудың, құмсалғыштағы құмды ауыстырудың санитариялық қағидаларын бұзған жағдайда);
- сулы және сырғанақ алаңда ойнау кезіндегі жарақаттар, соғып алулар;
- балалар киімінің, аяқ киімінің су болуы;
- бала ағзасының салқындауы немесе қызып кетуі;
- улы өсімдіктерден, жемістерден, санырауқұлақтардан және т. б. улану;
- балалар организмінің тоңуы, салқындауы немесе қызуы;
- аяқпен, шапамен мұзды төбешіктерде сырғанауда, көктайғақта сырғанақ жолмен, қардан, мұздан тазартылмаған және құм себілмеген сыртқы баспалдақпен жүргенде;
- қардан, мұздан тазартылмаған алаңда ойнау кезіндегі жарақаттар;

- шатырдан түскен сүмелек мұздан, жылыну кезінде салбырап тұрған мұз сенінен жарақаттанулар;
- аязды күні металл конструкцияларды ашық дене мүшелерімен ұстаудан жарақаттанулар (беті, қолы, тілі, ерні);
- улы өсімдіктерден, жемістерден, саңырауқұлақтардан улану;
- күн және жылу сокқысы;
- гүлдеу кезінде аллергиямен ауыру және т. б.

Аталған факторлар әсерінің алдын алу үшін өмір мен денсаулықты қорғау жөніндегі маусымдық нұсқаулықтарды басшылыққа алу керек. Тәрбиеленушілермен әртүрлі педагогикалық қызмет өткізу барысында қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтардың орындалмауына немесе бұзылуына жол берген педагог тәртіптік жазаға тартылады және онымен жоспардан тыс нұсқаулық пен қауіпсіздік техникасы бойынша білімін тексеру жүргізіледі.

3. Ғимаратта жұмысты бастаудан бұрынғы қауіпсіздік талаптары

Жұмысты бастамас бұрын ғимараттың жарығын қосып, шамдардың дұрыс істеп тұрғанын, топ, жатын және өзге бөлмелердегі электрлік жабдықтың істеп тұрғанын тексеру керек: шамдар төбеге мықтап ілініп, жарық таратқыш арматурасы болуы тиіс; коммутациялық қораптардың қақпақтары жабулы болып, электр розеткалары да жабық тұруы тиіс; ажыратқыштар мен розеткалардың корпустары мен қақпақтарында сызаттар мен сынықтар, сондай-ақ жалаңаш түйіспелері болмауы тиіс.

Бүкіл ғимараттың санитариялық жай-күйін тексеріп, терезені немесе фрамуганы және есіктерді ашып оларды желдету керек (егер топта тәрбиеленушілер болмаса). Ғимаратты желдетуді тәрбиеленушілер келгенше аяқтау керек.

Стационарлық балалар жабдығы құлап қалмау және ересектер мен тәрбиеленушілерді жарақаттамау үшін мықтап бекітілгеніне көз жеткізу (төбеге, қабырғаға немесе еденге).

Тәрбиеленушілермен сабақ, ойын, жұмыс өткізу орындарына, әдістемелік материалды сақтау орындары мен балабақшаның өзге ғимараттарының қауіпсіздігін алдын ала көзбен шолып тексеріп шығу керек.

Сатып алынған ойыншықты (жұмсақ ойыншықтарды қоспағанда) топқа әкелмес бұрын жылы ағын сумен жуады, сосын ауада кептіреді.

Қол сүлгілерінің келген балалардың санына сәйкес келетіндігін тексеру.

Педагогтар мен тәрбиешілер өздерін нашар сезінсе немесе кенеттен ауырып қалса, жұмыс істемеуі тиіс.

4. Ғимаратта әртүрлі педагогикалық қызметті өткізу кезіндегі қауіпсіздік талаптары

Балаларды ғимаратта ересектердің қарауысыз қалдыруға болмайды. Балалардың балабақшадан шығып кетуін мұқият бақылау керек.

Тәрбиеленушілер болған кезде ғимараттарды желдетуге болмайды. Жылдың суық мезгілінде тәрбиеленушілер болғанда желдетуге болмайды. Жылы жыл мезгілінде фрамуга арқылы немесе «балалар құлпы» жүйесімен жабылған пластик терезені шалқайту арқылы біржақты желдетуге рұқсат етіледі. Тәрбиеленушілер болған кезде терезе жармасын айқара ашуға тыйым салынады.

Сабақ және педагогикалық қызметтің басқа түрін өткізген кезде, балабақшаның бір бөлмесінен басқасына ауысқан кезде балалардың қауіпсіз жүріс-тұрыс қағидаларын сақтауын бақылау керек: итермеу, жүгірмеу; балабақша ғимаратының қабаттарынан түскенде және көтерілгенде таяныштан ұстану керек.

Балалар баспалдақтан көтерілген және түскен кезінде топ тәрбиешісіне кіші тәрбиеші көмектеседі.

Топтағы апталық сабақ саны мен олардың ұзақтығы СанЕЖН талаптарына сай болуы тиіс.

Сабақтың ортасында барлық топта ұзақтығы 1,5–2 минут құрайтын дене шынықтыру минуттарын өткізу керек. Сабақтар арасындағы үзіліс 10 мин. кем болуы тиіс.

Тәрбиеленушілерге кемінде екі сағат бойы тыныш күндізгі ұйқыны қамтамасыз ету қажет. Балалардың ұйықтауы кезінде жатын бөлмесінде тәрбиеші (немесе оның көмекшісі) міндетті түрде болуы тиіс.

Балалар аяқ киімі мен киімі ойындар мен сабақтарға ыңғайлы болуы керек. Аяқ киімнің табаны сырғанамайтын, өкшесі аласа, сірісі болуы керек және аяққа дәл болуы керек. Ілмектерді, танамоншақтарды қолдануға жол берілмейді. Ылғал еденмен жүруге тыйым салынады.

Тәрбиеші баланы ата-анасына (заңды өкіліне) немесе ата-анасының өтініші бойынша 18 жасқа толған тұлғаларға тапсыруға құқылы.

Балаларды тапсыруға тыйым салынады

- 18 жасқа толмаған және келетінін ата-аналары ескертпеген тұлғаларға;
- мас күйдегі немесе жүріс-тұрысы қоғамға жат тұлғаларға. Мұндай жағдайда балаға келген адаммен жанжалдаспай, балаға қандай қауіп төніп тұрғанын байыппен түсіндіру. Қажет болғанда басқа қызметкерді, ата-аналарды, әкімшілікті көмекке шақыру немесе полиция шақыру (жағдайға қарай әрекет ету).

Балалардың үйден қауіпті заттар: қадалғыш, өткір, дәрілік, ұсак немесе сынған ойыншықтар және т. б. әкелмеуін қадағалау керек.

Балаларды шайындырғанда иілгіш шлангты қолдануға тыйым салынады. Шайындыруды алдын ала дайындалған жылы сумен жүргізу керек.

Дезинфекциялаушы заттарды қолдану нұсқаулық бойынша жүзеге асырылуы тиіс.

Алғашқы көмек көрсетуге арналған кобдиша балалардың қолы жетпейтін жерде тұруы тиіс.

5. Тамақтандыруды ұйымдастыруға қойылатын талаптар

Аспаз тағам дайындау технологиясын сақтауға жауапты.

Тамақты дәлізде, баспалдақта және киінетін бөлмеде балалар болмаған кезде асүйден топқа апаруға болады.

Тамақ тарату кезінде балалардың тамақтану үстелінің жанында ойнауына жол бермеу керек.

Топ бөлмелеріне қайнаған су әкелуге тыйым салынады. Ыстық тағамның температурасы таратқанда 70 °C-тан аспауы тиіс.

Балалар үстелге ыдысты даярлап, бірінші тағам берілгеннен кейін отыруы тиіс.

Тамақ ішу кезінде тәрбиеленушілердің құралдарды дұрыс қолдануын бақылау керек, жарақаттанудың алдын алу үшін тамақ және шай ыдыстары шытынамаған және кетіктері болмауы тиіс.

Балабақшаға балаларға тарату үшін үйден азық-түлік әкелуге тыйым салынады.

6. Төтенше жағдайлардағы қауіпсіздік талаптары

Өрт туындағанда мыналарды орындау керек

- тәрбиеленушілерді ғимараттан дереу шығарып, жылдам өрттің таралмауы үшін барлық желкөздерді, терезелерді жабу керек;
 - меңгерушіге өрт жөнінде хабарлау керек;
 - өрт сөндіру бөлімін шақыру керек;
 - қажет болғанда және мүмкіндігінше электр энергиясын сөндіру керек;
 - бастапқы өрт сөндіру құралдарының көмегімен тұтану көзін сөндіруге кірісу керек.
- Бала жарақат алғанда
- зардап шегушіге дереу алғашқы көмек көрсетіп, оның өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін залал келтіруші факторлардың әсерін жою керек (электрлік

тоқтың әсерінен босату, тұтанған киімді өшіру, жаракаттаушы затты алып тастау және т. б.);

- жедел түрде зардап шегушіні құтқару шараларын орындау (тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру, қолдан дем алдыру, жүрегін сыртынан укалау, қансырауды тоқтату);
- медициналық қызметкер келгенше зардап шеккен баланың негізгі өмірлік функцияларын сақтау;
- бұл жөнінде МДҰ әкімшілігіне, мейірбикеге, ата-аналарына (заңды өкілдеріне) хабарлау, қажет болғанда зардап шегушіні жақын арадағы медициналық мекемеге жіберу.

Құтпеген жағдай туындағанда

- балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- әкімшілікке болған жағдайды хабарлау, қажет болғанда төтенше жағдайда зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету;
- қажет болғанда құтқару қызметіне хабарлау.

Жылу жүйесінде апат болғанда (жарылғанда) тәрбиеленушілерді дереу ғимараттан шығарып, болған жағдайды әкімшілікке хабарлау.

Балабақша тәрбиеленушісіне қатысты орын алған төтенше жағдайды уақтылы хабарламағаны немесе көмек көрсетуді, балаларды шығаруды, «жедел жәрдем» шақыруды кешеуілдеткені үшін қылмыстық жауаптылыққа тартылатынын естен шығармау керек.

Тәрбиеленуші серуендеуден өз бетімен кетіп қалған жағдайда тәрбиеші мұны дереу балабақша әкімшілігіне, ата-анасына (заңды өкілдеріне), жақын жерде полиция бөлімшесіне хабарлап, дереу тәрбиеленушіні іздеу жұмыстарын ұйымдастырып, ерекше белгілерін: сыртқы келбетін, жасын, киімін сипаттауы тиіс.

Топта тәрбиешіні уақытша алмастыру қызметкерлердің бәрі балаларды құтқару міндетін өз мойнына алады.

7. Ғимараттағы жұмыс аяқталғаннан кейінгі қауіпсіздік талаптары

Жұмыс аяқталғанда алмастырушы тәрбиешіге немесе басқа алмастырушы педагогқа бала санын, олардың денсаулық жағдайын, ағымдағы істері, балабақшадан кімді алып кеткенін хабарлау керек.

Өзінің жұмыс орны мен тәрбиеленушілердің жұмыс орнын реттестіру керек.

Электрлік құрылғыларды, ОТҚ ажырату керек.

Ғимаратты жинастыру керек: ойыншықтарды, оқу құралдарын жинап, жиһаздың орналастырылуын, балалар киімдерінің реттелуін тексеру керек.

Ойыншықтарды жуу керек. Ойыншықтарды жұмыс күнінің басында немесе соңында күнделікті жуып отырады. Қуыршақтар киімі кірлеу деңгейіне қарай балалар сабынын қолдану арқылы жуылады және үтіктеледі.

Ғимаратты желдету керек. Терезелерді, фрамугаларды жауып, жарықты сөндіріп, кіретін есікті жабу керек.

Қауіпсіз балабақша

Балабақшада «Қауіпсіз балабақша» атты терроризмге қарсы-іс қимыл өтті.

Максаты: терроризмге қарсы іс-қимыл саласындағы мемлекеттік саясатты және терроризмнің алдын алуға бағытталған шаралар жүйесін іске асыру.

Террористік акт қатері төнген кездегі іс-әрекеттер өткізілді. Террористік акт төнген жағдайда бірінші кезекте жасырын тұрған дабыл түймесі басылды. Меңгеруші және шаруашылық меңгерушісінде болатын дабыл түймесін басылды. Барлық топтар өз міндеттері бойынша есіктерін бекітіп, тәрбиешілер мен балалар терезеден және ауыр сөрелерден аулақ топтың ортасында бастарын жауып жатты. Есікті барынша бекітті. Қалған персоналдар асхана қызметшілерді де есіктерін бекітіп алды. Жедел көмек келгенше барлық террорлық іс-қимылдарды жасалды.

Мектепке дейінгі ұйымда - терроризм қаупінен тиімді қорғауды қамтамасыз ету мақсатында балалармен жұмыс істеу өте маңызды болып табылады. Әрине, ол оған қорқынышты баланың қауіпсіздігі, бұл ережелерін түсіндіру қиын. Біз нәзік түрде, немесе ойын жағдайлардың көмегімен оны жасауға тырысу керек. Бала ерекше жағдайларда өзін ұстай білу керек. Өкінішке орай, терроризм - бұл шындық, және бала өз өмірін сақтау үшін оған дайын болуы тиіс. Терроризмге қарсы қауіпсіздік мектепте дейінгі ұйымда әрдайым жүргізіліп тұру керек.

Барлық қызметкерлер мыналарды білу керек:

- Бөбекжай қауіпсіздік және бүкіл аумағы, сондай-ақ қауіпті жағдайлардың алдын алу;
- кіруді бақылау және бейтаныс еркін өту тыйым салуды белгілеу;
- қорғалатын аймағында зорлық барлық актілерді қызметкерлері мен балаларды қорғау.
- терезелер сенімді торларды құру;
- запор бар металл есік ауыстыру.
- Дабыл жүйесі;
- Төтенше қоңырау шалу түймесін басыңыз;
- бейнебақылау камерасы;
- радиациялық, химиялық экологиялық жағдайлары үшін бақылау және басқару жүйелері.
- Бөбекжайда терроризмге қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету барлық істі бақылау;
- мектепке дейінгі мекемелердің қауіпсіздік жоспарына материалдық-техникалық базасын жетілдіру.

Жарылыс затын көрген кезде:

- Күдікті адамдарға, заттарға, кез келген күдік тудыратын ұсақ-түйекке назар аударыңыз. Барлық күдікті нәрселер туралы құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне хабарлаңыз;
- бейтаныс адамдардан ешқашан пакеттер мен сөмкелерді алмаңыз, өз жүгіңізді қараусыз қалдырмаңыз;
- отбасыда төтенше жағдайларға іс-әрекет жоспары болуы тиіс, барлық отбасы мүшелерінде телефон нөмірлері, электрондық почта мекенжайлары болуы тиіс;
- шұғыл жағдайда өз отбасыңыздың мүшелерімен кездесе алатын кездесу орынын белгілеу қажет;
- эвакуация жағдайында, бірінші қажеттіліктегі заттар жиынтығын және құжаттарды өзіңізбен алыңыз;
- әрқашан үй-жайдан резервтік шығулар қайда екенін біліп, жүріңіз;
- лифтіні қолданбаңыз;
- қандай жағдайда да байбалам салмаңыз.

Террорлық телефонмен қоқан-лоққы көрсеткен жағдайда хабарлама алу тәртібі:

- Қағаз бетіне берілген хабарламаларды мүлтіксіз жаттап жазып алыңыз.
- әңгіме барысында хабарласқан адамның жасы мен жынысын анықтаңыз;
- артындағы дыбыстарды (автокөлік немесе темір жол көлігі, теледидар немесе радио құрылғылары т.с.с) міндетті түрде аңғарыңыз;
- қалалық немесе қалааралық қоңырауларды аңғарыңыз;
- қандай да бір шешімге келуге немесе қандай да бір әрекет жасау үшін мүмкіндігінше қоңырау шалушының уақытын ұзақ алуға тырысыңыз;
- нөмірді автоматты түрде анықтау (НАА) бар болған жағдайда, анықталған нөмірді дәптерге жазып алыңыз, бұл оны кездейсоқ жоғалтып алудың алдын-алады;
- қозғалғанда, аяқты барынша жоғары көтеріңіз, аяқты нықтап басыңыз, аяқты жыбырлатпаңыз, аяғыңыздың ұшымен жүруге тырыспаңыз;
- қалың топтан сақтануға залдың бұрышы немесе қабырға жаны жақсы, бірақ ол жақтан шығысқа жету қиын;
- сіріңкенің шиі, тас немесе қабырғадағы сызық арқылы міндетті түрде өткен күн, уақыт есебін жүргізіңіз;
- күмән тудырған жағдайда, көрші жолаушылардың әрекетіне назар аударыңыз;
- егер олармен келіссөз нәтиже бермегендігін байқасаңыз, мүмкіндігінше ұшақты босату бойынша арнайы операцияның басталу сәтіне дайын болыңыз;
- егер арнайы операция қабылданған болса, террористер ұстап алып, тірі қалқан ретінде қолдана алмайтындай етіп орналасыңыз: төменге жатыңыз немесе басыңызды қолыңызбен қапсырып, орындықтың арқасына тығылыңыз,

көтерілуге рұқсат бермегенше сонда қала беріңіз (қауіпсіздік күштері қозғалғанның кез-келгенін террорист деп қабылдап қалуы мүмкін);

- мүмкіндік туындаған жағдайда, ұшақты барынша тез арада тастап кетуге тырысыңыз. Жеке заттарыңызды іздеп, кідіріп қалмаңыз.
- жаңа опырылуды болдырмау үшін абайлап қозғалыңыз, сырттан келетін ауаның қозғалысымен бет алыңыз. Мүмкіндігіңіз бар болса, қол астындағы заттар(тақтай, кірпіш) арқылы төбені опырылмас үшін бекітіп, көмек күтіңіз. Қатты шөлдеген жағдайда аузыңызға кішкентай тас салып, оны мұрныңызбен дем ала отырып сорыңыз.
- әңгімені кідірмей құқық қорғау органдарына хабарлаңыз;
- әңгімеңізді ешкімге жарияламаған жөн;
- хабардар адамдардың санын барынша қысқартыңыз;
- дыбыс жазғыш құрылғы қолданған кезде жедел касетаны (шағын дискіні) алып, сақтап қойыңыз, орнына міндетті түрде басқасын ауыстырып салыңыз.

Қоңырау шалған адамның сөйлеу мәнерін аңғарыңыз:

- Дауысы ащы (баяу, төмен, жоғары).
- Сөйлеу мәнері: айқын, тұтығып, сыбырлап, акцент, диалект.
- Сөз қарқыны: жылдам, баяу
- Сөйлеу тәсілі: дөрекі, келемеж, былапыт айту.

Сөйлесу барысында мынандай сұрақтарға жауап алуға тырысыңыз:

- Бұл адам қайдан, кімге, қандай телефоннан қоңырау шалып тұр?
- Нақты қандай талап қойып тұр?
- Нақты талапты жеке өз немесе біреудің қайталауымен айтып тұр ма немесе басқа да бір топтың атынан ба?
- Олар немесе ол қандай жағдайда ойлаған мақсаттарынан бас тартады?
- Қашан және қалай онымен байланысуға болады?
- Кімге аталған қоңырау туралы айта аласыз немесе айтуыңыз керек?

Жарылғыш құрылғы болып табылуы мүмкін күдікті затты табу Соңғы уақытта азаматтармен күдікті заттарды табу жағдайлары жиі кездеседі, олар жарылғыш құрылғы болуы мүмкін. Күдікті заттар көлікте, саты алаңдарында, пәтерлер, мекемелер мен қоғамдық орындардың есіктері алдында табылуда.